

»Vit eiga at vaksa munandi um krøvini í føroyskum. Føroyskt má rista av sær heita orðið, tað hevur fingið á seg, at vera gamalsligt og keðiligt. Nútiðin má í nógv størri mun sleppa inn í tímarnar í føroyskum. Skrivast skulu bókur bæði um føroyskan og útlendskan skaldskap.

Áleggjast skal Føroyamálsdeildini sum skjótast at greiða til prentingar eina mállæru, sum vit ikki kunnu biða eftir longur. Skrivast skulu føroyskar læribøkur til allar lærigreinir»

Pól Jespersen, nov. 1988

málið í skúlanum í Føroyum, nevnr hann:

Ikki tí føroyskt er nakað stórt kulturmál, men tí at tað er okkara móðurmál og tað einasta, vit kunnu byggja okkara kultúr á!

Hetta var í 1907, og framvegis er støðan, hvat ið føroyskum máli og mentan viðvíkur, syndarlig. Men hon sendur sum longu nevnt til at broyta. Føroyska fólkíð hevur áður í verki sýnt, at tað megner at skapa kollveltandi broytingar í samfelagnum eftir fáum árum.

Hvat er til ráða at taka

Fyrst av øllum eiga vit at vaksa munandi um krøvini í føroyskum. Føroyskt má rista av sær heita orðið, tað hevur fingið á seg, at vera gamalsligt og keðiligt. Nútiðin má í nógv størri mun sleppa inn í tímarnar í føroyskum. Skrivast skulu bókur bæði um føroyskan og útlendskan skaldskap. Áleggjast skal Føroyamálsdeildini sum skjótast at greiða til prentingar eina mállæru, sum vit ikki

kunna biða eftir longur. Sama er við føroysku orðabókini, sum eigur at vera útgivin bæði sum vanlig bók og sum diskil, at seta í teldurnar. Megnar hesin stovnur ikki hesi avrik, er okkurt spinnandi galið, og so mugu neyðugar broytingar fara fram. Skrivast skulu føroyskar læribøkur til allar lærigreinir o.s.fr. Men hetta er ikki nóg mikið.

Danskt eftir okkara treytum

Vit skulu skerja danskt munandi, ikki bert í hægri skúlanum, men eisini í fólkaskúlanum. Vit mugu krevja at føroyskt fær møguleikan at mennast og búast í skúlanum í Føroyum — leyst av donskum høftum. Henda møguleika hevur føroyskt aldri havt. Danskt má og skal víkja fyrri føroyskum í okkara skúla, ikki av illvilja móti donskum og donum, men tí hetta er fyrirtreitin fyrri, at vit ein dag fáa eitt heilt mál, og ikki sum nú er, eitt halvt mál. Vit mugu skúgva av okkum donsku dýnuna,

sum er um at kvala okkum. At unna føroyskum henda møguleika hevur einki við chauvinismu at gera, og at tala um illvilja móti donskum lærarum í hesum sambandi, er stór misskiljing. Hvat ið útlendskum lærarum viðvíkur, eiga vit ikki at smæðast at seta teimum krav, og at skipa fyrri málskeiðum, tí ið øðrum londum sleppir jú eingin at undirvisa á fremmandum máli.

Læribókaspurningurin verður eitt høvuðsmál í komandi tíðum. At skriva bókur, samskipa fróðiheiti o.s.fr. verður eitt ódnartak. Og peningur skal til, nógvur peningur. Vit eiga ikki at sita og biða eftir, at fólk av sinum eitingum seta seg at skriva læribøkur. Her skal setast nakað í verk. Sekt eigur at vera eftir fólk til at loysa læribókaspurningarnar — ein fyrri og annar eftir.

Endamálið: ein føroyskur skúli — einki minni

Tá ið eg havi spurt starvsfelagar minar, ið eins og mær og næmingunum leiðist alt meira við donsku bókurnar, um tey halda tað bera til at loysa læribókaspurningin, svara tey øll jattandi, men fyrirtreitin er, at fólk vera leys av undirvisingarskylduni, meðan tey sita og skriva fyrri somu lön, sum tá ið tey undirvisa. Hetta er alt ein spurningur um politiskan vilja, og politikarnir skulu vita, at peningur latin til hetta endamálið í stórum fer at koma samfelagnum til góðar aftur.

Landsskúlafrýsitingin hevur sett eina nevnd, sum arbeiðir við tí set-

ingi, at gera uppskot til nýggja skipan á studentaskúlanum og hf-skeiðunum. Málspurningin sleppur nevndin ikki undan at viðgera. Skal føroyskt vera høvuðsmálið í skúlanum í Føroyum, ja ella nei? Hetta var, er og verður spurningurin, og hesum spurningi skal eingin nevnd, sum arbeiðir við at broyta skúlan í Føroyum, sleppa at skáka sær undan.

Best var um danskt varð strikað heilt sum lærigrein í føroyskum studentaskúlam og hf-skeiðum, men verður ikki semja um hetta, so mugu vit í minsta lagi semjast um at skerja tað munandi. Semjast um at geva tí stóðu sum tað fremmandamál, tað er, ið skal lærast sum eitt amboð og einki annað. Í Føroyum skal ikki undirvisast í mentanarsøgu í donskum, sum nú verður gjørt — tað skulu vit gera í føroyskum. Mál er vald, og danskt mál í Føroyum er danskt vald í Føroyum.

Pól Jespersen

PS! Vónandi kemur nú í lag eitt orðaskifti um føroysk skúlaviðurskipti. Og vónandi fara vit at hoyra frá skúlafólki í øllum portum av skúlaskipan okkara, eisini frá skúlam, sum ikki hava danskt sum lærigrein á tímatalvuni.

Vit skulu skerja danskt munandi, ikki bert í hægri skúlanum men eisini í fólkaskúlanum. Vit mugu krevja, at føroyskt fær møguleikan at mennast og búast í skúlanum í Føroyum — leyst av donskum høftum

Vit hava tey framúr góðu dekkini frá Gislaved til allar bilar — við og uttan píkum.

Gislaved dekkini eru gjørd úr bleytari gummi — við stórra innihaldi av náttúrugummi — enn onnur dekk vanlig. Hetta ger at slitbanin verður ikki so harður, sum á dekkum ið eru framleidd úr syntetiskum gummi, tá kalt er. Tað hevur so við sær, at dekkini kleima betur um teir smáu ójavnleikarnar, sum eru á sjálvst íshálum vegum.

ÁSETAN OG AVBALANSERING ER ÓKEYPIS!

PRÍSDØMI:

135R13 kr. 530.- 165R13 kr. 840.-

155R13 kr. 755.- 175R14 kr. 950.-

Eyka fyrri píkar kr. 100.- dekkið

Deildin í Vági: Tlf. 73600
of. wenzel petersen tlf. 13873
Oyggjarvegur

NÝTT STARV sum Aliráðgevi

Søla okkara er í seinastuni nógv vaksin, tiskil søkja vit eftir aliráðgeva at leiðbeina viðskiftafólki okkara.

Arbeiðið fevnir um at ferðast og hava samband við viðskiftafólk okkara um sølu og vegleiðing viðv. aling og fódri.

Arbeidsuppgávurnar verða í høvuðsheitum hesar:

Søla og tænasta

Samstarv við viðskiftafólkið

Leiðbeining um fódur og fódurframleiðslu v.m.

og annars so holla ráðgeving sum gjørligt.

Til starvið krevst lokið prógv í fiskivinnu-, lív- ella landbúnaðarfrøði og dyggan, praktiskan og teoretiskan kunnleika og sum annars hevur hug og hegri til hetta starv.

Løn sambært avtalu.

Skrivlig umsókn saman við prógvum og ummælum verða at senda í seinasta lagi 25. november 1988 til:

ISTESS H.F.

Att: Petur Bjarnason

Glerágate 30

600 Akureyri

Ísland

